

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та фізичного виховання
Едуард СИВОХОП
«27» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОСОБИСТІТЬ КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта предметної спеціальності (спеціалізації) 016.02 Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини»

Розробники: Кляп М.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

протокол № 15 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	третій	четвертий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 50	5	7
	Лекції:	
	18	8
	Практичні (семінарські):	
	22	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмовий екзамен	Самостійна робота:	
	50	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога» є вивчення здобувачами основних засад і сутності професійної роботи корекційного педагога, структури, особливостей та функцій його педагогічної діяльності, вимог до професійних знань, умінь та особистості фахівця, сприяти збагаченню педагогічного досвіду майбутніх фахівців, поглибити знання з культури педагогічного спілкування, створення умов для накопичення досвіду оптимального поєднання базової освіти з навчанням мистецтву спілкування, формування практичних умінь і навичок майстерності викладання, педагогічної техніки, культури та ерудиції.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній, навчально-виховній, навчально-реабілітаційній роботі), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: 1, 2, 7-10.

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини й громадянина України.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, професійні) компетентності: 2-4,6,8,10,13,16,17.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до розуміння цінності різноманіття особистості як однієї з умов забезпечення прогресу в розвитку дитини з психофізичними порушеннями; здійснення інклюзивного навчання на основі визначення актуального і потенційного рівня розвитку дитини; уміння добирати і застосовувати корекційні методи, засоби і прийоми роботи, адаптувати та модифікувати зміст навчального матеріалу для задоволення особливих освітніх потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку; забезпечення дружньої та безпечної атмосфери для інклюзивного навчання; розуміння цінності спільної роботи з батьками і сім'ями як важливого ресурсу для навчання учнів з порушеннями розвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Професійна діяльність та особистість корекційного педагога**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 1.8 Педагогіка з історією педагогіки
- ОК 1.10 Педагогіка інклюзивного навчання
- ОК 2.1 Вступ до спеціальності
- ОК 2.6 Історія корекційної психопедагогіки
- ОК 2.8 Корекційна психопедагогіка

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Професійна діяльність та особистість корекційного педагога**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.	ПРН 2
Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.	ПРН 4
Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 5
Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	ПРН 6
Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.	ПРН 7
Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.	ПРН 9
Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	ПРН 10
Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з	ПРН 11

особливими освітніми потребами.	
Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	ПРН 12
Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 13
Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.	ПРН 14
Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.	ПРН 16
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здійснює пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.	ПРН 2
Застосовує для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінює достовірність одержаних результатів оцінювання, визначає на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.	ПРН 4
Розуміє принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 5
Має навички планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	ПРН 6
Вільно спілкується державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.	ПРН 7
Має навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.	ПРН 9
Вміє здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	ПРН 10
Застосовує у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами.	ПРН 11
Має навички аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	ПРН 12
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 13

Вміє реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.	ПРН 14
Володіє вміннями приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.	ПРН 16
Має навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Екзамен, усні відповіді на семінарах, тести на кожному практичному занятті, реферати, есе, різні види групових та індивідуальних завдань, участь у вебінарах щодо організації методичної роботи в школі, інноваційних підходів у педагогічній роботі, підвищення педагогічної майстерності, вдосконалення педагогічної техніки тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, тести з кожної теми, виконання групових та індивідуальних завдань.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота, яка включає виконання тестових завдань; підготовка та захист реферату, презентації або есе, сертифікат за участь у вебінарі.

Форма підсумкового семестрового контролю: письмовий екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Показники	Бали
Змістовий модульний контроль 1:	
Поточний модульний контроль:	
Письмове опитування за відповідь за кожне із двох теоретичних питань нараховується по 20 балів, два випадково вибраних варіанти тестових завдань оцінюються по 5 балів кожний (кожний варіант тестів містить по 5 тестів, правильне розв'язання кожного тесту оцінюється в 1 бал)	0-50
Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і тестових занять з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 6	0-30
Бали за виконання самостійної роботи: підготовка та захист реферату, есе або презентації за обраною темою	0-15
Сертифікат за участь у семінарі, вебінарі, тренінгу щодо організації методичної роботи в школі, інноваційних підходів у педагогічній роботі, вдосконалення фахової майстерності, загальнопедагогічної проблематики	5
Загальна оцінка	0 - 100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	11	30				
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-				
Письмове тестування при модульному оцінюванні	2	10				
Самостійна робота (реферат, презентація, есе)	1	15				
Результат неформальної освіти	1	5				
Модульна контрольна робота	1	40				
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання теоретичних питань модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінки
20	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами та поясненнями
15	якщо відповідь по суті правильна, але не повна
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, відсутні приклади та пояснення
5	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль включає наступний вид контролю: екзамен у письмовій формі.

Екзамен є заключним підсумковим видом контролю у кінці семестру. До екзамену допускаються студенти, що отримали не менше 35 балів за підсумками модульного контролю.

Здобувачі, в яких оцінки за підсумками модульного контролю дорівнюють або є вищими за 60 балів, можуть не приймати участі в підсумковому контролі, але за бажанням вони можуть покращити свої бали, прийнявши участь у здачі екзамену.

Під час екзамену здобувач дає письмові відповіді на 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється по 40 балів відповідно до критерію оцінювання теоретичної підготовленості, та розв'язує два випадково вибрані варіанти тестових завдань, кожний з яких оцінюється в 10 балів

(5 балів*2). Максимальна оцінка за підсумковий семестровий контроль складає 100 балів відповідно до шкали оцінювання ЄКТС та національної шкали.

Нарахування балів за теоретичну підготовленість студентів на підсумковому контролі

Бали	Критерії оцінки
40	Якщо відповідь повна і правильна, з прикладами і поясненнями
35	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами і поясненнями, які містять несуттєві недоліки
30	якщо відповідь повна і правильна, але є тільки окремі приклади і пояснення
25	якщо відповідь по суті правильна, але з незначними помилками
20	якщо питання висвітлено правильно приблизно наполовину, є наведені одиничні приклади, пояснення є неповними
15	якщо відповідь містить правильно висвітлені теоретичні поняття приблизно наполовину, наведені приклади, але відсутні пояснення
10	якщо відповідь обмежується тільки визначенням необхідних понять без пояснень і прикладів
5	наявна спроба відповісти на поставлені питання, більшість понять висвітлені з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога

Тема 1. Основи педагогічної діяльності.

Виникнення і становлення педагогічної професії. Суспільна значущість професії вчителя, його функції. Сучасні нормативно-правові засади професійної діяльності педагога.

Поняття педагогічної діяльності, її структура та особливості. Функції педагогічної діяльності. Стили педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність в умовах НУШ.

Організаційно-педагогічні умови корекційно-педагогічної діяльності вчителя-дефектолога.

Тема 2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності.

Професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя. Педагогічне покликання і педагогічні здібності. Професійна компетентність учителя, її структура. Роль особистісних якостей вчителя в педагогічній діяльності

Учитель інклюзивного навчання як суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності.

Формування фахової компетентності педагогів для корекційної роботи в умовах інклюзії.

Тема 3. Професія корекційного педагога та її соціальне значення.

Ретроспектива поглядів українських вчених щодо особистості та професійної діяльності вчителя спеціальної школи. Соціальні функції корекційного педагога у сучасному суспільстві. Характеристика професійних функцій корекційного педагога.

Особливості професійної діяльності корекційного педагога в закладах інклюзивної освіти. Професійні функції асистента вчителя інклюзивного класу.

Нормативно-правові засади професійної діяльності корекційного педагога.

Видатні українські корекційні педагоги минулого та сучасності.

Тема 4. Особистість корекційного педагога.

Вимоги до особистості корекційного педагога. Здатність до партнерства та колективної взаємодії як компетентність корекційного спеціального педагога. Імідж корекційного педагога в структурі особистості та педагогічної діяльності.

Характеристика професіограми корекційного педагога. Значення професіограми у професійній підготовці та підвищенні кваліфікації корекційного педагога.

Тема 5. Педагогічна майстерність та її удосконалення.

Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.

Мотивація в діяльності вчителя. Технології професійного самовиховання вчителя.

Корекція в педагогічній діяльності. Професійний ріст вчителя.

Тема 6. Педагогічна техніка як професійний інструмент педагогічної діяльності

Поняття педагогічної техніки. Внутрішня техніка у педагогічній діяльності. Зовнішня техніка та зовнішня естетична виразність у діяльності педагога.

Культура мови педагога: лексична культура, граматична правильність, орфоепічна правильність, виразність.

Техніка мовлення, основні характеристики голосу: звучність, висота, тембр, дикція та артикуляція. Архітектоніка аксіальної і ретинальної мовної комунікації.

Тема 7. Психолого-педагогічні засади підготовки майбутніх корекційних педагогів до професійної діяльності. Професійне самовиховання корекційного педагога.

Сучасні нормативно-правові засади та наукові підходи до підготовки майбутніх корекційних педагогів.

Роль професійно-особистісного компоненту у формуванні професійної компетентності майбутніх корекційних педагогів. Психологічна готовність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами як складова фахової компетентності майбутнього корекційного педагога.

Дотримання принципу академічної доброчесності як невідємна складова у підготовці майбутніх корекційних педагогів.

Самовиховання в системі підготовки майбутніх корекційних педагогів. Методи професійного зростання корекційного педагога.

Поняття про професійні деформації та професійне вигорання у педагогічній діяльності, шляхи їх профілактики та подолання.

Тема 8. Формування сприятливого соціально-психологічний клімату як основи ефективної комунікації та діяльності у педагогічному колективі.

Міжособистісне спілкування в педагогічному колективі. Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі.

Відносини керівника і педагогів. Стиль керівництва – основа комунікації в колективі.

Роль психологічного клімату в забезпеченні ефективного управління освітніми закладами.

Види комунікації в освітніх установах. Бар'єри, що заважають здійсненню ефективної комунікації в освітніх організаціях.

Робота корекційного педагога із спільнотами на всіх рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 9. Окрема документація інклюзивного закладу освіти. Діловодство корекційного педагога.

Деякі документи інклюзивного закладу, яка регламентує освітній процес для учнів з ОПФР.

Документація асистента вчителя в інклюзивному закладі. Вимоги до ділової документації вчителя-дефектолога. Планування роботи вчителя-дефектолога.

Журнал обліку учнів інклюзивних класів. Журнал відвідування та обліку занять з учнями. Журнал обліку проведених консультацій та просвітницьких заходів. Плани та матеріали з самоосвіти.

Портфоліо на учнів. Книга взаємодії фахівців з батьками вихованців.

Класифікація матеріалів, наявних в кабінеті. Звітність за семестр, навчальний рік.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
5-й семестр						
Модуль «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога»						
Тема 1. Основи педагогічної діяльності.	9	2	2			5
Тема 2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності.	9	2	2			5
Тема 3. Професія корекційного педагога та її соціальне значення.	10	2	2			6
Тема 4. Особистість корекційного педагога.	10	2	2			6
Тема 5. Педагогічна майстерність та її удосконалення	9	2	2			5
Тема 6. Педагогічна техніка як професійний інструмент педагогічної діяльності	12	2	4			6
Тема 7. Психолого-педагогічні засади підготовки майбутніх корекційних педагогів до професійної діяльності. Професійне самовиховання корекційного педагога.	10	2	2			6
Тема 8. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату як основи ефективної комунікації та діяльності у педагогічному колективі	10	2	2			6
Тема 9. Окрема документація інклюзивного закладу освіти. Діловодство корекційного педагога.	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	90	18	22			50

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
7-й семестр						
Модуль «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога»						
Тема 1. Основи педагогічної діяльності.	10	2				8
Тема 2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності.	10		2			8
Тема 3. Професія корекційного педагога та її соціальне значення.	11	2				9
Тема 4. Особистість корекційного педагога.	11	2				9
Тема 5. Педагогічна майстерність та її удосконалення	11		2			9
Тема 6. Педагогічна техніка як професійний інструмент педагогічної діяльності	9					9
Тема 7. Психолого-педагогічні засади підготовки майбутніх корекційних педагогів до професійної діяльності. Професійне самовиховання корекційного педагога.	11	2				9
Тема 8. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату як основи ефективної комунікації та діяльності у педагогічному колективі	8					8
Тема 9. Окрема документація інклюзивного закладу освіти. Діловодство корекційного педагога.	9					9
Разом за модуль	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема: Основи педагогічної діяльності. 1. Виникнення і становлення педагогічної професії. 2. Суспільна значущість професії вчителя, його функції. 3. Сучасні нормативно-правові засади професійної діяльності педагога. 4. Поняття педагогічної діяльності, її структура та особливості. 5. Функції педагогічної діяльності. 6. Педагогічна діяльність в умовах НУШ. 7. Організаційно-педагогічні умови корекційно-педагогічної	2	

	діяльності вчителя-дефектолога.		
2	Тема: Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності. 1.Професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя. 2.Педагогічне покликання і педагогічні здібності. 3.Професійна компетентність учителя, її структура. 4.Роль особистісних якостей вчителя в педагогічній діяльності 5.Учитель інклюзивного навчання як суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності. 6.Формування фахової компетентності педагогів для корекційної роботи в умовах інклюзії.	2	2
3	Тема: Професія корекційного педагога та її соціальне значення. 1.Ретроспектива поглядів українських вчених щодо особистості та професійної діяльності вчителя спеціальної школи. 2.Соціальні функції корекційного педагога у сучасному суспільстві. 3.Характеристика професійних функцій корекційного педагога. 4.Особливості професійної діяльності корекційного педагога в закладах інклюзивної освіти. 5.Професійні функції асистента вчителя інклюзивного класу. 6.Нормативно-правові засади професійної діяльності корекційного педагога.	2	
4	Тема: Особистість корекційного педагога. 1.Вимоги до особистості корекційного педагога. 2.Здатність до партнерства та колективної взаємодії як компетентність корекційного спеціального педагога. 3.Імідж корекційного педагога в структурі особистості та педагогічної діяльності. 4.Характеристика професіограми корекційного педагога. 5.Значення професіограми у професійній підготовці та підвищенні кваліфікації корекційного педагога.	2	
5	Тема: Педагогічна майстерність та її удосконалення. 1.Поняття педагогічної майстерності. 2.Елементи педагогічної майстерності. 3.Мотивація в діяльності вчителя. 4.Самовиховання вчителя. Технології професійного самовиховання. 5.Корекція в педагогічній діяльності. 6.Професійний ріст вчителя.	2	
6	Тема: Педагогічна техніка як професійний інструмент педагогічної діяльності. 1.Поняття педагогічної техніки. 2.Внутрішня техніка у педагогічній діяльності. 3.Зовнішня техніка та зовнішня естетична виразність у діяльності педагога. 4.Культура мови педагога: лексична культура, граматична правильність, орфоепічна правильність, виразність. 5.Техніка мовлення, основні характеристики голосу: звучність, висота, тембр, дикція та артикуляція. 6.Архітектоніка аксіальної і ретинальної мовної комунікації.	2	
7	Тема: Майстерність педагогічного спілкування. 1.Спілкування як основа педагогічної діяльності. 2.Поняття педагогічного спілкування, його особливості,	2	

	<p>функції, види.</p> <p>3.Структура педагогічного спілкування.</p> <p>4.Стилі педагогічного спілкування.</p> <p>5.Мистецтво педагогічного спілкування.</p> <p>6.Мовлення і комунікативна поведінка вчителя.</p> <p>7.Функції мовлення вчителя у взаємодії з учнями.</p> <p>8.Етика спілкування як прояв культури. Спілкування і манера поведінки.</p> <p>9.Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя.</p> <p>10.Культура професійного мовлення вчителя-логопеда.</p> <p>Особливості професійного мовлення вчителя-логопеда.</p>		
8	<p>Тема: Психолого-педагогічні засади підготовки майбутніх корекційних педагогів до професійної діяльності. Професійне самовиховання корекційного педагога.</p> <p>1.Сучасні нормативно-правові засади та наукові підходи до підготовки майбутніх корекційних педагогів.</p> <p>2.Роль професійно-особистісного компонента у формуванні професійної компетентності майбутніх корекційних педагогів.</p> <p>3.Психологічна готовність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами як складова фахової компетентності майбутнього корекційного педагога.</p> <p>4.Дотримання принципу академічної доброчесності як невідемна складова у підготовці майбутніх корекційних педагогів.</p> <p>5.Самовиховання в системі підготовки майбутніх корекційних педагогів.</p> <p>6.Методи професійного зростання корекційного педагога.</p> <p>7.Поняття про професійні деформації та професійне вигорання у педагогічній діяльності, шляхи їх профілактики та подолання.</p>		
9	<p>Тема: Формування сприятливого соціально-психологічний клімату як основи ефективної комунікації та діяльності у педагогічному колективі.</p> <p>1.Міжособистісне спілкування в педагогічному колективі.</p> <p>2.Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі.</p> <p>3.Відносини керівника і педагогів.</p> <p>4.Стиль керівництва – основа комунікації в колективі.</p> <p>5.Роль психологічного клімату в забезпеченні ефективного управління освітніми закладами.</p> <p>6.Види комунікації в освітніх установах. Бар'єри, що заважають здійсненню ефективної комунікації в освітніх організаціях.</p> <p>7.Робота корекційного педагога із спільнотами на всіх рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.</p>	2	2
10	<p>Окрема документація інклюзивного закладу освіти. Діловодство корекційного педагога.</p> <p>1.Деякі документи інклюзивного закладу, яка регламентує освітній процес для учнів з ОПФР.</p> <p>2.Документація асистента вчителя в інклюзивному закладі.</p> <p>3.Вимоги до ділової документації вчителя-дефектолога. Планування роботи вчителя-дефектолога.</p> <p>4.Журнал обліку учнів інклюзивних класів. Журнал відвідування та обліку занять з учнями. Журнал обліку проведених консультацій та просвітницьких заходів. Плани та</p>	2	

	матеріали з самоосвіти. 5.Портфоліо на учнів. Книга взаємодії фахівців з батьками вихованців. 6.Класифікація матеріалів, наявних в кабінеті. Звітність за семестр, навчальний рік.		
11	Модульна контрольна робота	2	
	Разом	22	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основи педагогічної діяльності. Підготувати есе «Чому я вирішила стати педагогом?».	5	8
2	Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Підготувати есе «Мій улюблений шкільний вчитель».	5	8
3	Професія корекційного педагога та її соціальне значення. Підготувати реферат на тему «Основні аспекти організації роботи спеціальної школи».	5	8
4	Особистість корекційного педагога. Підготувати реферат про життєвий шлях та професійну діяльність видатного українського корекційного педагога.	5	9
5	Педагогічна майстерність та її удосконалення. Проаналізувати елементи педагогічної майстерності у роботі свого улюбленого шкільного вчителя.	5	9
6	Педагогічна техніка як професійний інструмент педагогічної діяльності. Підготувати реферат на тему «Техніка мовлення педагога та шляхи її удосконалення».	5	9
7	Майстерність педагогічного спілкування. Підготувати реферат на тему «Культура мовлення педагога».	5	8
8	Психолого-педагогічна засади підготовки майбутніх спеціальних педагогів до професійної діяльності. Професійне самовиховання спеціального педагога. Підготувати есе про особливості професійної діяльності вчителя вчителя-дефектолога в інклюзивному закладі освіти	5	9
9	Формування сприятливого соціально-психологічний клімату як основи ефективної комунікації та діяльності у педагогічному колективі. Підготувати реферат на тему «Конфлікти у освітньому середовищі: шляхи попередження та розв'язання».	5	8
10	Окрема документація інклюзивного закладу освіти. Діловодство спеціального педагога. Підготувати есе про сучасного директора школи, його особистісні та професійні якості.	5	9
	Разом	50	78

6.5. Індивідуальні завдання

- 1.Підготувати есе «Чому я вирішила стати педагогом?».
- 2.Підготувати есе «Мій улюблений шкільний вчитель».
- 3.Підготувати реферат на тему «Основні аспекти організації роботи спеціальної школи».
- 4.Проаналізувати елементи педагогічної майстерності та педагогічної техніки у роботі свого улюбленого шкільного вчителя.

5. Підготувати реферат на тему «Культура мовлення педагога».
6. Підготувати реферат на тему «Риторика у мовленні педагога».
7. Підготувати реферат на тему «Техніка мовлення педагога та шляхи її удосконалення».
8. Підготувати есе про шляхи запобігання булінгу в середовищі школярів
9. Підготувати есе як не допустити конфлікти між учителями та учнями у навчальному процесі.
10. Підготувати реферат на тему «Комунікаційні процеси у навчанні».
11. Підготувати реферат на тему «Мистецтво педагогічного спілкування».
12. Підготувати реферат на тему «Конфлікти у освітньому середовищі: шляхи попередження та розв'язання».
13. Підготувати есе про сучасного директора школи, його особистісні та професійні якості.
14. Підготувати реферат на тему «Педагогічна майстерність корекційного педагога».
15. Підготувати реферат про життєвий шлях та професійну діяльність видатного українського корекційного педагога.

Вимоги до реферату:

Реферат виконується самостійно студентом за однією із запропонованих тем (теми різних студентів не повторюються) впродовж вивчення дисципліни. Захист реферату проходить на практичному занятті, якщо тема реферату розкриває деякий аспект проблеми, що обговорюється на цьому занятті, або на консультації впродовж семестру.

Оформлення реферату: реферат друкується на комп'ютері на листках формату А4, гарнітура Times New Roman 14пт. Інтервал між рядками – 1,5. Поля: ліве – 2,0 см; праве – 2,0 см; верхнє – 2,0 см; нижнє – 2,5 см., розміщення тексту по ширині.

Обсяг реферату – до 15 сторінок.

Список використаних джерел складається в алфавітному порядку відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису (див.: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».).

Оцінювання реферату та його захисту – до 20 балів (10 балів за зміст реферату та його оформлення, 10 балів за захист).

Структура реферату:

1. Титульна сторінка.
2. План реферату.
3. Вступ.
4. Параграфи за темою реферату (не менше 2-х).
5. Висновок.
6. Література.

У тексті реферату повинні бути посилання на джерела із списку літератури. **При підготовці реферату обов'язковим є дотримання принципу академічної доброчесності.**

Вимоги до есе

Есе – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

Орієнтовна структура есе:

- Будь-який твір есе варто розпочати зі вступу, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою.
- Основна частина есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей.

- Есе має містити сформульовану кінцівку, що виражатиме ставлення автора до порушеної теми та його відповідь на поставлене питання. Може бути поставлене наступне питання, пов'язане з темою есе, спрямоване на продовження обговорення теми.

Пропозиція: Якщо з певної теми буде готуватися реферат і одноіменна презентація, то можуть створюватися мікрогрупи у складі 2 студентів для виконання цієї роботи. Члени групи самі вирішують питання про розподіл обов'язків при виконанні обраного завдання. При захисті виконаного завдання беруть участь обидва здобувачі.

6.6. Методи навчання

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Професійна діяльність та особистість- корекційного педагога»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція;
- практичне заняття;
- консультація;
- підготовка та захист реферату, презентації, есе;
- екзамен.

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Професійна діяльність та особистість корекційного педагога» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет; робота з роздатковим матеріалом, виконання тестових завдань тощо.

Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально - етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми.

У ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.), проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи, коли — викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування часткових проблем. Під час викладання навчального матеріалу (лекції) може використовуватися мультимедійна презентація

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний.

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;

- закріплення;
- перевірка.

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція, робота з книгою;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

6.7. Питання на модуль і екзамен

1. Виникнення і становлення педагогічної професії.
2. Суспільна значущість професії вчителя, його функції.
3. Сучасні нормативно-правові засади професійної діяльності педагога.
4. Поняття педагогічної діяльності, її структура та особливості.
5. Функції педагогічної діяльності.
6. Педагогічна діяльність в умовах НУШ.
7. Організаційно-педагогічні умови корекційно-педагогічної діяльності вчителя-дефектолога.
8. Професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя.
9. Педагогічне покликання і педагогічні здібності.
10. Професійна компетентність учителя, її структура.
11. Роль особистісних якостей вчителя в педагогічній діяльності
12. Учитель інклюзивного навчання як суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності.
13. Формування фахової компетентності педагогів для корекційної роботи в умовах інклюзії.
14. Ретроспектива поглядів українських вчених щодо особистості та професійної діяльності вчителя спеціальної школи.
15. Соціальні функції корекційного педагога у сучасному суспільстві.
16. Характеристика професійних функцій корекційного педагога.
17. Особливості професійної діяльності корекційного педагога в закладах інклюзивної освіти.
18. Професійні функції асистента вчителя інклюзивного класу.
19. Нормативно-правові засади професійної діяльності корекційного педагога.
20. Вимоги до особистості корекційного педагога.
21. Здатність до партнерства та колективної взаємодії як компетентність корекційного спеціального педагога.
22. Імідж корекційного педагога в структурі особистості та педагогічної діяльності.
23. Характеристика професіограми корекційного педагога.
24. Значення професіограми у професійній підготовці та підвищенні кваліфікації корекційного педагога.
25. Поняття педагогічної майстерності.
26. Елементи педагогічної майстерності.
27. Мотивація в діяльності вчителя.
28. Самовиховання вчителя. Технології професійного самовиховання.
29. Корекція в педагогічній діяльності.
30. Професійний ріст вчителя.
31. Поняття педагогічної техніки.
32. Внутрішня техніка у педагогічній діяльності.
33. Зовнішня техніка та зовнішня естетична виразність у діяльності педагога.

34. Культура мови педагога: лексична культура, граматична правильність, орфоепічна правильність, виразність.
35. Техніка мовлення, основні характеристики голосу: звучність, висота, тембр, дикція та артикуляція.
36. Архітектоніка аксіальної і ретинальної мовної комунікації.
37. Спілкування як основа педагогічної діяльності.
38. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.
39. Структура педагогічного спілкування.
40. Стили педагогічного спілкування.
41. Мистецтво педагогічного спілкування.
42. Мовлення і комунікативна поведінка вчителя.
43. Функції мовлення вчителя у взаємодії з учнями.
44. Етика спілкування як прояв культури. Спілкування і манера поведінки.
45. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя.
46. Культура професійного мовлення вчителя-логопеда. Особливості професійного мовлення вчителя-логопеда.
47. Сучасні нормативно-правові засади та наукові підходи до підготовки майбутніх корекційних педагогів.
48. Роль професійно-особистісного компоненту у формуванні професійної компетентності майбутніх корекційних педагогів.
49. Психологічна готовність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами як складова фахової компетентності майбутнього корекційного педагога.
50. Дотримання принципу академічної доброчесності як невідемна складова у підготовці майбутніх корекційних педагогів.
51. Самовиховання в системі підготовки майбутніх корекційних педагогів.
52. Методи професійного зростання корекційного педагога.
53. Поняття про професійні деформації та професійне вигорання у педагогічній діяльності, шляхи їх профілактики та подолання.
54. Міжособистісне спілкування в педагогічному колективі.
55. Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі.
56. Відносини керівника і педагогів.
57. Стиль керівництва – основа комунікації в колективі.
58. Роль психологічного клімату в забезпеченні ефективного управління освітніми закладами.
59. Види комунікації в освітніх установах. Бар'єри, що заважають здійсненню ефективної комунікації в освітніх організаціях.
60. Робота корекційного педагога із спільнотами на всіх рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.
61. Деякі документи інклюзивного закладу, яка регламентує освітній процес для учнів з ОПФР.
62. Документація асистента вчителя в інклюзивному закладі.
63. Вимоги до ділової документації вчителя-дефектолога. Планування роботи вчителя-дефектолога.
64. Журнал обліку учнів інклюзивних класів. Журнал відвідування та обліку занять з учнями. Журнал обліку проведених консультацій та просвітницьких заходів. Плани та матеріали з самоосвіти.
65. Портфоліо на учнів. Книга взаємодії фахівців з батьками вихованців.
66. Класифікація матеріалів, наявних в кабінеті. Звітність за семестр, навчальний рік.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: ноутбук, проектор.
Обладнання: екран.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник./ Н.Ю. Бутенко. – К.: КНЕУ, 2005. – 336 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. (Альма-матер).
3. Дятленко Н.М. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод посібн./ за заг.ред. М.Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
4. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. / Г.М. Мешко. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Академвидав, 2012. – 200 с. (Серія «Альма-матер»).
5. Миронова С.П., Буйняк М.Г. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 136 с.
6. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: монографія./С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. 304 с.
7. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник./С.П. Миронова. - . Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 256 с.
8. Педагогічна майстерність: Підручник /І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. І переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
9. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. /І.М. Цимбалюк. – 2-ге вид., випр. Та доп. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 464 с.

Допоміжна література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. /Н.Ю. Бутенко. – вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 384 с.
2. Вступ до спеціальності: Логопедія: навч. посібник / І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. – Кременчук: Християнська Зоря, 2011. – 416 с.
3. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навч. посібник / О.Ф. Кисла. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 320 с.
4. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб / О.В. Колишкін. – Суми: Університетська книга, 2015. – 392 с.
5. Мартинчук О.В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі: монографія./О.В. Мартинчук.-К.: Центр учбової літератури, 2018. – 430 с.
6. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності: підручник / С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – 260 с.
7. Пінчук Ю.В. Риторика, культура та техніка мовлення корекційного педагога: навчально-методичний посібник / Ю.В. Пінчук. – К.: Книга-плюс, 2016. – 168 с.
8. Сайко Х.Я. Особистісна готовність корекційного педагога до виховання дітей з аутизмом: монографія. Львів: Тріада Плюс, 2017. 248 с.
9. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб / В.А. Семиченко. – К.: Вища шк., 2004. – 335 с.
10. Ходанич П.М. Шляхом пізнання: Статті. / П.М. Ходанич. – Ужгород: «Карпати», 2011. – 304 с.

11.Шульженко Д.І. Освітньо-психологічна інтеграція (інклюзія) дітей з аутизмом: монографія/Д.І. Шульженко. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, вид-во Хортицької національної академії, 2017. – 444 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

- 1.«Про освіту»: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- 2.«Про повну загальну середню освіту»: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- 3.Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- 4.Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
- 5.Професійний стандарт вчителя. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>
- 6.Типове положення про атестацію педагогічних працівників. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10#Text>
- 7.Положення про спеціальну школу та Положення про Навчально-реабілітаційний центр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221-2019-%D0%BF#Text>
- 8.Положення про інклюзивно-ресурсний центр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text>
- 9.Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE28314.html
- 10.Про порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872. URL: https://deponms.carpathia.gov.ua/uploads/posts/2017/serpien/pkmy_15.08.2011_872.pdf
- 11.Про внесення змін до порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 588. URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/uploads/files/nakazi/2017/mon/588.pdf>
- 12.Про організацію освітнього процесу дітей з ООП у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН України від 31.08.2023 № 1/13094-23.URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/inkliuzivna-osvita/npb>
- 13.Про затвердження порядку організації інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти: постанова КМУ від 10.04.2019 № 530. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organizaciyi-diyalnosti-inklyuzivnih-t100419?fbclid=IwAR02N4uVbuhDJ3UKYOjsYqi9Ger4K_Z-KeJgoszda6dpEFinZ_v_f2RWpIA
- 14.Про організацію інклюзивного навчання у закладах позашкільного навчання: постанова КМУ від 21.08.2019 № 779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-%D0%BF#Text>
- 15.Про організацію інклюзивного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти: постанова КМУ від 10.07.2019 № 636. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/636-2019-%D0%BF#Text>
- 16.Про організацію інклюзивного навчання у закладах вищої освіти: постанова КМУ від 10.07.2019 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/635-2019-%D0%BF#Text>
- 17.Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти: наказ МОН України від 08.06.2018 № 609. URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/uploads/newdocs/NMO609.pdf>
- 18.Щодо тривалості уроків в інклюзивних класах, функціональних обов'язків асистента вчителя: лист МОН України від 05.02.2018 № 2.5-281. URL: http://osvita.sm.gov.ua/images/Nakaz_2017/2.5-28.pdf
- 19.Щодо підвищення кваліфікації педагогічними працівниками закладів загальної середньої освіти: лист МОН України від 04.03.2020 № 1/9-141. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/71473/

- 20.Наукова бібліотека Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
URL: <http://lib.npu.edu.ua/>
- 21.Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
URL: <https://library.kpnu.edu.ua/>
- 22.Електронна бібліотека Інституту спеціальної педагогіки та психології ім. М. Ярмаченка
НАПН України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
- 23.Бібліотека ДВНЗ «УжНУ». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)